

DOMSTOLENS DOM
av den 18 maj 1994*

Mål C-309/89

Codorniu SA, ett bolag enligt spansk rätt, San Sadurni de Noya (Spanien), företrätt av advokaterna Enric Picañol, Antonio Creus, Concepción Fernández och Mercedes Janssen, Barcelona, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokaterna Arendt och Medernach, 8-10 rue Mathias Hardt,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av juridiske rådgivaren Yves Cretien och German-Luis Ramos Ruano, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Bruno Eynard, direktör för Europeiska investeringsbankens rättsavdelning, 100 boulevard Konrad Adenauer, Kirchberg,

svarande,

med stöd av

Europeiska gemenskapernas kommission, företrätt av juridiske rådgivaren José Luis Iglesias Buhigues, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos Georgios Kremlis, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg,

intervenient.

Talan avser ogiltigförklaring av artikel 1.2 c i rådets förordning (EEG) nr 2045/89 av den 19 juni 1989 om ändring av förordning (EEG) nr 3309/85 om allmänna bestämmelser för beskrivning och presentation av mousserande vin och mousserande vin tillsatt med koldioxid (EGT nr L 202, s. 12; fransk version; vid översätt-

* Rättegångsspråk: spanska.

ningen fanns ingen svensk version att tillgå) i den del artikeln inför en punkt 5a. b i artikel 6 i rådets förordning (EEG) nr 3309/85 av den 18 november 1985 (EGT nr L 320, s. 9, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå).

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden O. Due, avdelningsordförandena G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida och M. Díez de Velasco samt domarna C. N. Kakouris, F. Grévisse, M. Zuleeg, P. J. G. Kapteyn och J. L. Murray (referent),

generaladvokat: C. O. Lenz,

justitiesekreterare: L. Hewlett, byrådirektör,

som beaktat förhandlingsrapporten,

som hört parternas muntliga yttranden vid sammanträde den 22 september 1992,

som hört generaladvokatens förslag till avgörande, framlagt vid sammanträde den 27 oktober 1992,

meddelar följande

dom

- 1 I en ansökan, som inkom till domstolens kansli den 9 oktober 1989, har Codorniu SA (nedan kallat Codorniu) i enlighet med artikel 173 andra stycket i EEG-fördraget begärt att artikel 1.2 c i rådets förordning (EEG) nr 2045/89 av den 19 juni 1989 om ändring av förordning (EEG) nr 3309/85 om allmänna regler för beskrivning och presentation av mousserande vin och mousserande vin tillsatt med koldioxid (EGT nr L 202, s. 12) skall ogiltigförklaras i den del den inför en punkt 5a. b i artikel 6 i rådets förordning (EEG) nr 3309/85 av den 18 november 1985 (EGT nr L 320, s. 9).
- 2 Rådet antog förordning nr 3309/85 med stöd av artikel 54.1 i rådets förordning (EEG) nr 337/79 av den 5 februari 1979 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin (EGT nr L 54, s. 1, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå), som

föreskriver att regler skall antas för beskrivning och presentation av produkter inom vinsektorn.

- 3 I förordning nr 3309/85 görs en åtskillnad mellan de obligatoriska uppgifter som är nödvändiga för att identifiera mousserande viner och sådana frivilliga uppgifter som syftar till att ange en produkts särskilda egenskaper eller tillräckligt tydligt skilja den från andra produkter inom samma kategori på marknaden. För att skapa förutsättningar för en fortsatt lojal konkurrens på marknaden för mousserande viner har det införts särskilda regler om användning av vissa valfria uppgifter som är särskilt prestigeladdade och som kan tänkas öka produktens värde. Det har dock i princip överlåtits på de berörda producenterna att själva välja dessa uppgifter.
- 4 Enligt artikel 6.4 första stycket i förordning nr 3309/85, ändrad genom artikel 1.2 b i förordning nr 2045/89, får uttrycken "jäst på flaska enligt traditionell metod", "traditionell metod", "klassisk metod" eller "klassisk traditionell metod" och de uttryck som uppstår genom översättning av dessa användas endast för att beteckna de mousserande kvalitetsviner från specificerade områden (nedan kallade fso) som uppfyller villkoren i punkt 4 andra stycket. Enligt det stycket får ett vin betecknas med något av de ovan angivna uttrycken endast om det har gjorts mousserande genom en andra alkoholjäsning i flaskan, om det varit i kontakt med bottensatsen utan avbrott under minst nio månader inom samma företag från den tidpunkt när cuvéen sammansattes, och om det har skilts från bottensatsen genom degorgering.
- 5 Förordning nr 2045/89 innehåller bestämmelser som kompletterar förordning 3309/85, framför allt vad gäller de mousserande kvalitetsviner fso som avses i rådets förordning (EEG) nr 823/87 av den 16 mars 1987 om särskilda bestämmelser om kvalitetsvin framställt inom specificerade områden (EGT nr L 84, s. 59, fransk version; svensk specialutgåva, del 03, volym 23)
- 6 Enligt det första övervägandet i ingressen till förordning nr 2045/89 var det nödvändigt för att underlätta avsättningen av vissa mousserande kvalitetsviner att ge producenterna större möjlighet att välja de uppgifter som skall tas med på etiketten och som anger att vinerna är mousserande kvalitetsviner framställda genom jäsning på flaska enligt den traditionella metoden.

7 Enligt det tredje övervägandet i ingressen till förordning nr 2045/89 bör uttrycket "crémant" förbehållas vissa mousserande kvalitetsviner fso framställda i Frankrike och Luxemburg, för att skydda detta traditionella uttryck som används i dessa båda medlemsstater för produkter med ett noga fastställt ursprung.

8 Genom artikel 1.2 c i förordning nr 2045/89 (nedan kallad "den omtvistade bestämmelsen") infördes därför en ny punkt 5a i artikel 6 i förordning nr 3309/89 med följande lydelse:

"I fråga om mousserande kvalitetsvin fso som uppfyller de villkor som fastställs i punkt 4 andra stycket gäller följande villkor:

. . .

b) Uttrycket "crémant" skall vara förbehållet mousserande kvalitetsvin fso framställt i Frankrike eller Luxemburg

— om denna benämning kompletterad med namnet på det specificerade området har använts av den medlemsstat där vinet framställts, och

— om vinet har framställts i enlighet med de särskilda bestämmelser som har utfärdats av ovannämnda medlemsstat för framställning av sådant vin.

Under fem vinproduktionsår får dock uttrycket "crémant" på franska eller i översättning användas för att beteckna ett mousserande vin som den 1 september 1989 traditionellt betecknades på detta sätt.

9 Förordning 2045/89 trädde i kraft den 1 september 1989, i enlighet med vad som föreskrivs i dess artikel 2.

10 Codorniu är ett spanskt bolag som framställer och saluför mousserande kvalitetsviner fso. Bolaget innehar det spanska varumärket "Gran Cremant de Codorniu", som det använt sedan 1924 för att beteckna ett av sina mousserande kvalitetsviner fso. Codorniu är den ledande gemenskapsproducenten av mousserande kvalitetsviner fso, vilkas beteckning innehåller uttrycket "crémant". Men även andra producenter som är etablerade i Spanien använder uttrycket "Gran Cremant" för att beteckna sina mousserande kvalitetsviner fso.

- 11 Eftersom den omtvistade bestämmelsen enligt Codornius uppfattning är olaglig, väckte bolaget förevarande talan.
- 12 Med åberopande av artikel 91.1 första stycket i domstolens rättegångsregler framställde rådet en invändning om rättegångshinder. Genom beslut av den 5 december 1990 lät domstolen i enlighet med artikel 91.4 första stycket i rättegångsreglerna denna fråga anstå till den slutliga domen.
- 13 Genom beslut av den 31 januari 1990 tillät domstolen i enlighet med artikel 93.1 och 93.2 i rättegångsreglerna Europeiska gemenskapernas kommission att intervensera till förmån för svarandens yrkande.

Upptagande till sakprövning

- 14 Som stöd för sin invändning om rättegångshinder har rådet gjort gällande att det inte antog den omtvistade bestämmelsen avseende förhållanden som rörde ett visst antal producenter, utan till följd av ett vinpolitiskt ställningstagande i fråga om en viss produkt. Enligt den omtvistade bestämmelsen är användningen av uttrycket "crémant" förbehållen mousserande kvalitetsviner fso som framställs under särskilda förhållanden i vissa medlemsstater. Bestämmelsen är därför tillämplig på en viss objektivt definierad situation och har rättsverkningar för grupper av personer som definieras på ett allmänt och abstrakt sätt.
- 15 Enligt rådet är Codorniu endast berört av den omtvistade bestämmelsen i sin egenskap av producent av mousserande kvalitetsviner fso som betecknas med uttrycket "crémant", liksom alla andra producenter i samma situation. Även om antalet producenter av mousserande kvalitetsviner med beteckningen "crémant" eller dessas identitet teoretiskt skulle ha kunnat fastställas när bestämmelsen antogs, kvarstår det faktum att bestämmelsen i fråga är av förordningskaraktär i och med att den tillämpas på grundval av en rättsligt eller faktiskt objektiv situation som definieras i rättsakten och som har samband med dess syfte.
- 16 Codorniu har däremot gjort gällande att den omtvistade bestämmelsen i själva verket är ett beslut som utfärdats i form av en förordning. Den har ingen allmän räckvidd utan påverkar en väl definierad grupp producenter som inte kan ändras, dvs. de producenter som den 1 september 1989 be-

tecknade sina mousserande kvalitetsviner med uttrycket "crémant". För den gruppen har den omtvistade bestämmelsen ingen allmän räckvidd. Vidare kommer det direkta resultatet av den omtvistade bestämmelsen att vara att Codorniu förhindras använda benämningen "Gran Cremant", vilket kommer att medföra en förlust på 38 % av dess omsättning. Codorniu intar genom denna skada en särställning i den mening som avses i artikel 173 andra stycket i fördraget i förhållande till alla andra näringsidkare. Codorniu har gjort gällande att domstolen tidigare tillåtit att en talan om ogiltigförklaring av en förordning som väckts av en fysisk eller juridisk person under liknande omständigheter togs upp till sakprövning (se dom av den 16 maj 1991, Extramet Industrie mot rådet, C-358/89, Rec. 1991, s. I-2501).

- 17 Enlig artikel 173 andra stycket i fördraget får en talan om ogiltigförklaring av en förordning väckas av en fysisk eller juridisk person på villkor att bestämmelserna i förordningen i fråga faktiskt utgör ett beslut som direkt och personligen berör honom.
- 18 Det framgår dessutom av domstolens praxis att en rättsakts allmänna räckvidd och därmed dess karaktär av förordning inte kan sättas i fråga på grund av att det är möjligt att med större eller mindre precision fastställa hur många rättssubjekt som vid en viss tidpunkt omfattas av dess tillämpning, eller till och med att identifiera dessa personer, så länge det är ostridigt att den tillämpas på grundval av en objektiv rättslig eller faktisk situation som fastställs i den och som har samband med dess syfte (senast i dom av den 29 juni 1993 i målet C-298/89, Gibraltar mot rådet, Rec. 1993, s. I-3605, punkt 17).
- 19 Även om den omtvistade bestämmelsen på grund av sin beskaffenhet och räckvidd och enligt de kriterier som anges i artikel 173 andra stycket i fördraget har karaktär av förordning i och med att den är tillämplig på näringsidkare i allmänhet, hindrar detta inte att vissa näringsidkare kan beröras personligen av den.
- 20 Fysiska eller juridiska personer kan endast hävda att en omtvistad bestämmelse berör dem personligen om den påverkar dem på grund av vissa utmärkande egenskaper som de har, eller på grund av omständigheter som skiljer dem från alla andra personer (se dom av den 15 juli 1963 i målet 25/62, Plaumann mot kommissionen, Rec. 1963, s. 197).

- 21 Det kan emellertid konstateras att Codorniu registrerade varumärket "Gran Cremant de Codorniu" i Spanien år 1924 och traditionellt har använt märket både före och efter registreringen. Genom att förbehålla franska och luxemburgska producenter rätten att använda uttrycket "crémant" hindrar den omtvistade bestämmelsen Codorniu från att använda sitt varumärke.
- 22 Codorniu har sålunda visat att det föreligger en situation som när det gäller den omtvistade bestämmelsen skiljer bolaget från alla andra näringsidkare.
- 23 Därav följer att rådets invändning om rättegångshinder skall avslås.

Saken

- 24 Som stöd för sin ansökan har Codorniu åberopat flera grunder för ogiltigförklaring till följd av överträdelse av fördraget, dels artikel 7 första stycket och artikel 40.3 andra stycket, dels artikel 3 f och artikel 42 första stycket, liksom brott mot likhets- och proportionalitetsprinciperna samt maktmissbruk och åsidosättande av väsentliga formföreskrifter.
- 25 Vad gäller den första grunden har Codorniu hävdat att varje form av olika behandling av likartade produkter måste grundas på objektiva kriterier. Mousserande kvalitetsviner fso som uppfyller kraven i artikel 6.4 i förordning nr 3309/85 är likartade produkter. Därav följer att någon exklusiv rätt att använda uttrycket "crémant", som endast är en frivillig uppgift om metoden för framställning av ett mousserande kvalitetsvin fso, inte kan vara förbehållen Frankrike och Luxemburg på grundval av objektiva kriterier. Den omtvistade bestämmelsen innebär alltså en diskriminering som står i strid med artikel 7 första stycket och artikel 40.3 andra stycket i fördraget.
- 26 Det skall i detta hänseende först påpekas att principen om icke-diskriminering mellan gemenskapens producenter eller konsumenter, som är inskriven i artikel 40.3 andra stycket och som omfattar förbud mot diskriminering på grund av nationalitet enligt artikel 7 första stycket i fördraget, innebär att jämförbara situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas på samma sätt, om inte en sådan behandling är objektivt motiverad. Därav följer att produktions- eller konsumtionsvillkoren får vara olika endast om det föreligger objektiva kriterier som säkerställer en proportionell fördelning av fördelar och nackdelar för de berörda, utan åtskillnad mellan medlemsstaternas territorier (se särskilt dom av den 13 december 1984 i målet 106/83, Sermide, Rec. 1984, s. 4209, punkt 28).

- 27 Enligt den omtvistade bestämmelsen skall uttrycket "crémant" i kombination med namnet på ett visst område förbehållas sådana mousserande kvalitetsviner fso framställda i Frankrike och Luxemburg som uppfyller villkoren i artikel 6.4 andra stycket i förordning nr 3309/85 och som framställts i enlighet med de särskilda metoder som föreskrivs i de båda medlemsstaterna.
- 28 Uttrycket "crémant" avser inte i första hand varifrån ett mousserande kvalitetsvin fso kommer, utan dess framställningsmetod, särskilt den metod som anges i artikel 6.4 i förordning nr 3309/85. Eftersom de mousserande kvalitetsviner fso som saluförs under det spanska varumärket "Gran Cremant de Codorniu" uppfyller de villkor som anges i den omtvistade bestämmelsen framgår det att denna bestämmelse behandlar jämförbara situationer olika.
- 29 Det är därför nödvändigt att undersöka om denna behandling var objektivt motiverad.
- 30 Det skäl som angetts för ensamrätten till uttrycket "crémant" var att man ville skydda en beteckning som traditionellt använts i Frankrike och Luxemburg för produkter med ett noga fastställt ursprung.
- 31 Det är ostridigt att de första nationella bestämmelserna i Frankrike och Luxemburg som tillät användningen av uttrycket "crémant" som "traditionell beteckning" antogs 1975, medan Codorniu traditionellt har använt sitt varumärke, där orden "Gran Cremant" betecknar ett mousserande kvalitetsvin fso, åtminstone sedan 1924.
- 32 Mot denna bakgrund finns det ingen giltig motivering till att uttrycket "crémant" med hänvisning till traditionell användning förbehålls mousserande kvalitetsviner fso som är framställda i Frankrike och Luxemburg, eftersom man då bortser från Codornius traditionella användning av märket.
- 33 Kommissionen har dock gjort gällande att det av ordalydelsen i den omtvistade bestämmelsen, enligt vilken uttrycket "crémant" måste följas av ett angivande av produktionsområdet, framgår att detta uttryck inte så mycket avser framställningsmetoden för mousserande kvalitetsviner fso som deras ursprung.
- 34 På denna punkt kan påpekas att uttrycket "crémant" i enlighet med den omtvistade bestämmelsen främst tilldelas på grundval av produktens framställningsmetod, medan angivandet av produktionsområde endast tjänar till att

ange varifrån ett mousserande kvalitetsvin fso kommer. Varifrån vinet kommer har alltså ingen betydelse för tilldelningen av uttrycket "crémant", som inte har någon geografisk anknytning.

35 Den olikartade behandlingen har alltså inte någon objektiv grund. Den omtvistade bestämmelsen skall följaktligen förklaras ogiltig.

36 Med hänsyn till ovanstående överväganden är det onödigt att pröva kommissionens övriga invändningar.

Rättegångskostnader

37 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Europeiska unionens råd har tappat målet och skall därför ersätta rättegångskostnaderna. Enligt artikel 69.4 första stycket i dessa regler skall Europeiska gemenskapernas kommission, som har inter-
venerat i målet, bära sina egna rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

följande dom:

- 1) Artikel 1.2 c i rådets förordning (EEG) nr 2045/89 av den 19 juni 1989 om ändring av förordning (EEG) nr 3309/85 om allmänna bestämmelser för beskrivning och presentation av mousserande vin och mousserande vin tillsatt med koldioxid förklaras ogiltig i den del den inför punkt 5a. b i artikel 6 i rådets förordning (EEG) nr 3309/85 av den 18 november 1985.
- 2) Europeiska unionens råd skall ersätta rättegångskostnaderna.
- 3) Europeiska gemenskapernas kommission skall bära sina egna rättegångskostnader.

CODORNIU MOT RÅDET

Due

Mancini

Moitinho de Almeida

Díez de Velasco

Kakouris

Grévisse

Zuleeg

Kapteyn

Murray

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 18 maj 1994.

R. Grass
Justitiesekreterare

O. Due
Ordförande